

(Slika. Spisal A. Koder.)

Bog te blagoslovi, kmetka hiša!

V taki hiši pod slamnato streho sem se rodil. Videl sem pozneje mnogo sveta in mnogo sijajnih mest, a vedno sem se z veseljem spominjal tebe, kmetka hiša, in prijazna vas domača. Saj pa tudi zaslužiš, priprosti dom v gorskem zakotju, da govorim o tebi. Sreča in zadovoljnost je bila tvoj gost od jutra do večera in veselje je bilo doma pod tvojo streho.

Vše od daleč se je videlo nizkemulemu belemu poslopju sredi sadnega drevja, da bivajo srečni ljudje v njem. Samo dve sobi je imela naša hiša, a prostora dovolj za njene zadovoljne prebivalce.

V prvi sobi z veliko zeleno pečjo, s širokim zapetkom in razgledom na mirno žuboreči potok in na zeleni gozd nad vasjo smo stanovali otroci, v drugi sobici na desno pa naša stara mati.

Akoravno je bilo naše stanovanje okinčano s pozlačenim domačim altarjem v kotu za omizjem in je plaval bel golobček z rdečimi kljunčkom ob stropu, vendar nam je bila sobica stare matere najbolj po godu.

Saj je bilo ondi tudi nekako skrivnostno praznično. Stara mati je okinčala bele stene s svetimi podobami in s slikami iz življenja svete Genovefe: v kotu je viselo sveto razpelo, okrašeno z oljino vejo od zadnje evetne nedelje, in v omarici v zid delani je bila shranjena zastarela knjiga z rdečo obrezo: Tomaža Kempčana "Hoja za Kristusom." Na nizkem stolu poleg belo pogrnjene postelje pa je sedela navadno sivolas, upognjena žena z molitvenikom v rokah in čitala je rudeče obrezano knjigo. Ta žena je bila naša stara mati. In kedar smo prišli otroci tiho in boječe po prstih v njeno sobico, in to je bilo pogosto, in smo počenili kakor piščeta okrog nje, zaprla je knjigo, sklenila je roki in molila je z nami, ali pa nam je pripovedovala povesti.

To so bile naše in moje srečne, najbolj srečne ure. Neko popoldne je bila stara mati nenavadno zgovorna. Tudi mnogo glasnejši in zvedavi smo smeli biti otroci tedaj. Stikali smo po njeni svetlini in svetnicami okinčani in pobarvani skrinji, tipali in pomerali smo njeno zlatimi nitimi tkano "avbo", bel pisan kozuh, visoke čevlje z belimi golenicami in snegobelo pečo.

Vse nam je dovolila isti dan stara mati, ter nam razkazovala zadovoljno šmarne dvajsetice, katere je imela shranjene v skrivnem predalu.

Proti večeru je dejala stara mati: "Prazničen in resen dan je danes. Pojdimo na sprehod na višino nad vasjo, ondi vam hočem povedati povest, katero si morate zapomniti!"

To je bilo veselje in krik! Kakor živo srebro smo bili otroci v istem trenutku. "Pojdimo, pojdimo!" kričali smo kakor iz jednega grla in plesali in tekali okoli stare matere.

Tudi smo vedeli vže na pamet, česa potrebuje stara mati na sprehodu. Janezek je prinesel brez nkeza iz kota grčavo babičino palico, kričeč in vrteč se kakor vrtavka na jedni nogi. Režika je zavila rudeče-obrezano Kempčanovo knjigo v visnjeno ruto. Tonček je tekkel po babičino obuvajo pod posteljo, in Jožek je hotel nositi trinogati stolček, da sede stara mati, ako se utruji med potom.

In šli smo, če se sme hoja imenovati veseli križ in skok na desno in levo ob potu.

"Mirni bodite, danes je praznik, svet dan in poln veselih in žalostnih spominov zame!" tako je govorila stara mati in opominjevala nas srebrožive razposajence.

"Zakaj naj bi bil danes resen in svet dan, saj nimate bele peče na glavi in jaz ne prazne srčice?" praljal je Janezek in se poprijel babičine rasevine.

"Tega ti in vsi vi ne umejete sedaj, a umeli boste, in tedaj vže mene več ne bode," dejala je stara mati, utrujeni si skrivaj solzo z belim predpasnikom.

"Zakaj vas več ne bode? - Saj ostanete vedno pri nas, in nikdar ne smete iti proč," - zakličemo vsi jednoglasno in se oklenemo v kolobaru stare matere.

"Nič se ne bojte! ako ostanete vedno pri meni in pobožni, ni se vam bati hudega in ako dopolnjujete četrto božjo zapoved, ne boste

zapuščeni, ko vas zapusti vaša stara mati." Tako je govorila stara mati, ko smo stopali in skakali po ozkem potu na višino nad vasjo. Ko si je morala nekoliko odpočiti, je praljala:

"Jožek, kako se glasi — četrta zapoved božja?"

Gladko in natanko je odgovoril bosonogi petletni Jožek vprašanju, a čez nekoliko je pristavil: "Zakaj se pa glasi v zapovedi mati, a ne stara mati in zakaj vas kličejo mi: stara mati?"

Spomnili smo se tedaj otroci, da nimamo matere kakor pri sosedu in drugih hišah, in da je pri nas stara mati, kar so drugod matere.

"Če boste poslušni, hočem vam povedati povest, ki se je prigodila vže davnaj ravno današnji dan," izpregovori zopet stara mati in prime izvedavega Jožeka za roko, kakor da bi mu hotela preprečiti njegova daljna vprašanja.

Med takim razgovorom dospemo na višino nad domačo vasjo, od koder je krasen razgled po širni dolini, po belih vaséh, v nebo kipečih cerkvah in na visoke gore v daljini. Ondi, kjer se križata gorski stezi, stalo je tedaj in stoji še dandanes zidano znamenje, na katerem je naslikan z živimi barvami sveti Izidor, sedeč med svojimi ovčicami.

Tja na rušo ob znamenju je sedla potem stara mati, ozrla se je na vaški zvonik v dolini in jela je pripovedovati:

"Ondi v gorskem zakotju, kjer odseva solnce na vašem zvoniku, je doma vaša stara mati. In ravno danes je petdeset let, kar sem se preselila sem na vaš dom. Petdeset let, otroci, vi ne umejete, kako dolg čas je to in tudi kako kratek onemu, ki živi zadovoljno.

In srečna in zadovoljna je bila vaša stara mati. Tudi ona je bila nekaj otrok, kakor ste vi, imela je prijeten dom konec vasi med sadnim drevjem in sivolaso staro materjo."

"Kaka pa je bila vaša stara mati?" pralamo jednoglasno pri tej priči radovedni otroci ter počenemo k babičini nogam.

"Kakšna je bila? Taka, kar sem zdaj jaz. Imela je sive lase, upognjen život, suho lice, tresli sta se ji roki, in bila je dobra, najboljša žena."

"In kakova je bila vaša mati?" oglasi se zdajci najstarejši, sedemletni Janezek, ki je trdil nekaj skrivače, da je razloček med materjo in staro materjo.

Molčala je nekaj časa stara mati pri tem vprašanju, ozrla se je na nebo, kjer se je poslavljalo večerno solnce in dejala potem:

"Moja mati je bila jednaka vaši rajni materi. Obe sta bili blagi ženi in obe gledata zdaj z nebes na svoje zapuščene sirote na zemlji."

Popraševali smo potem po svoji materi in po zlatih nebesih, kjer biva ona. In stara mati nam je pripovedovala o materini dobroti in o svetih nebesih tako čarobno, da bi bili zleteli najraje vsi tja v zračne višine.

"Vendar premotili ste me, pripovedovati sem vam hotela o svoji in vaši stari materi," nadaljuje zopet čez nekoliko stara mati, videč, da se ne ganemo od njenega vznjožja.

"Moja stara mati mi je vedno pravila: "Spoštuj očeta in mater in dolgo bodeš živel in dobro se ti bode godilo!" povzame čez nekoliko stara mati, ter pristavi: "Otroci, zapomnite si te zlate besede! One naj vas spremljajo po vseh vaših potih, in ako jih zvesto spoľnujete, ne boste zgrešili sreče na zemlji. Tudi meni so zagrebli, zgodaj kakor vam, na vašem pokopališču mater in od iste dobe se je preselila babica v našo hišo."

Stara je bila in oslabela. Hodila je počasi ob palici. Kmalu potem je popolno oslepeła. In odslej sem bila jaz njena pomoč in tovaršica. Vstajala sem z njo zajutru, pomagala jej pri opravi, česala sem jej sive lase, pomagala sem jej voditi tresoč se roko pri jedi in vodila sem jo za pazduho v cerkev k službi božji. In spomlad in jeseni, ko je bilo prijetno in veselo pod nebo, šli sva na prosto, na ravno polje ali v senčnati gozd. O to so bili prijetni dnevi!

Babica mi je pripovedovala toliko lepih povesti in spominjala me je pogosto moje rajne matere. Tako so mi hitela leta kakor dnevi in postala sem deklica.

In tedaj so me jele popraševati znanke iz vasi, ali ne grem z njimi v veselo družbo, na sejme v mesto, na ples, in kdo vé kam.

Smijale so se, ko sem jim odgovarjala: "Kdo bode pa ostal pri babici, kdo stregel slepi siroti in kdo jo vodil na solnce, ako se razveseljujem jaz v vaši družbi?"

Spogledovale so se moje tovaršice o takem vprašanju, a posmehovati se niso upale vprico mene, vem pa, da so se norčevale potem v družini iz moje neumnosti in dolgočasnosti, tako so namreč imenovala mojo ljubezen do stare matere.

Neki predpust je bilo veselo ženinovanje v vasi. Tudi mene so vabili tja, a odreči sem morala; zakaj ravno isto zimo je zelo oslabela moja stara mati in vže mnogo tednov se ni mogla ganiti iz postelje. Lepa svatovščina je morala biti tedaj; čula se je godba in ples celo v našo stransko sobico, kjer sem bdela pri bolni babici. Pozno je moralo biti tisto noč, ko me premaga zaspanec, da zadremjem ob babičinem vzglavju. Vendar nemirno je bilo moje spanje. Čutila sem, kakor v sanjah, da je greh zapustiti onemoglo babico. Kmalu potem se vzbudim.

Čuden zrak mi vdarja v obraz, zapira mi sapo in jemlje zavest. Nevede kaj delam in kaj hočem, hitim iz sobice v vežo in po stopnicah pod streho, a tu se zgrudim, kajti gost dim mi udari nasproti. "Babica, babica!" kličem s slabim glasom. Babičin glas me okrepi. Zopet hitim v sobico, staro mater zadenem na ramo, ter hitim z njo v vežo. Dalje se ne spominjam.

Drugo jutro se vzbudim pri sosedu poleg babice, kjer so mi trdili, da so me našli nezavestno poleg stare matere, in da je zgorela babičina soba."

Tako je pripovedovala naša stara mati ob znanju sv. Izidorja. Mračiti se je jelo, ko je končala svojo povest.

Molčala je potem nekaj časa, prišla nas za roke, ter odšla z nami v dolino.

"Ave Marija" se je oglasilo v dolini. Molili smo glasno angelško česčenje in babica je pristavila:

"Spomnimo se tudi vaše matere, ki počiva ondi na pokopališču!"

Po molitvi pa je dejala:

"Povedati vam moram še, kako se je godilo potem moji stari materi. Ljudje so dejali, da jo je rešila previdnost božja in njena vnukinja, ki je darovala ples četrte zapovedi božji.

Leto pozneje sem jokala poleg umirajoče babice. Tresoč desnico je imela položeno na moji glavi in šepetala s slabim glasom: "Ne jokaj! Bog te ne bode zapustil, če ostaneš sirota po moji smrti; kakaj sveta ti je bila četrta zapoved božja. Tvoji vnuki in vnukinje ti bodo sladili starost, ko bodeš tudi ti stara babica, in otroške roke bodo zatinsile tudi tebi oči."

Tako je govorila naša babica in skrivače je utrnula solzo v očesu.

"Resničje je govorila moja babica," povzame čez nekoliko zopet naša stara mati, ko smo jo prosili, naj nadaljuje svojo povest.

"Danes je petdeset let, kar sem prišla po babičini smrti na vaš dom in mnogo veselja sem užila v tej dolgi dobi.

Dobro čutim, da so šteti moji dnevi, in da vas zapuščam. Moja današnja povest je vse, kar vam puščam na svetu."

Tako nam je pripovedovala stara mati in poljubila nas je na čelo, ko smo pogledovali boječe v njeno resno lice. Isto noč smo sanjali li otroci o naši rajni materi in o zlatih nebesih, kjer biva vže davnaj ona in gleda na nas na zemljo.

In drugo jutro smo vstali prej kakor je bila sicer navada; pripovedovati smo hoteli babici svoje sanje.

Zvrstili smo se, kakor v procesiji, pred babičino sobico po starosti, najprej Janezek, potem Režika in Jožek in zadaj najmlajši belosrajnik Tonček.

Trkali smo potem na babičine duri in klicali njeno ime, da je odmevalo po hiši. Nihče se ni oglašil, nihče nam ni odprl kakor sicer.

Šele nekoliko pozneje prihiti stara dekla z objokanimi očmi, ter nam pové, da je zaspala nocoj po noči babica za vselej. Verjeli nismo. Kako da bi mogel zaspati na veke kdo? Prosili smo, da naj nam odpre sobico, kajti babico hočemo vzbuditi.

Odprle so se babičine duri. Zagledali smo na beli postelji — spečo sivolaso babico. Na prsih je imela sklenjeni kakor sneg beli roki, rožni venee je bil ovit okoli

njih in ob vzglavju je briela naša mala oljnata svetilnica.

Pogledovali smo drug drugega in razumeti nismo mogli, da api naša babica danes do visokega solnca. Čudili smo se, da ima pri belem dnevu svetilnico ob vzglavju. Potem smo klicali: "Babica, babica, vstanite; Jožek, Režika, Tonček, Janezek, vsi smo tukaj!"

Babica se ni ganila. In vendar se nam je dozdevalo, da je njen obraz prijažen, kakor sicer, in da se nam smehlja, kakor da bi hotela reči:

"Pridite, otroci, moji, pripovedovati vam hočem o zlatih nebesih!"

Tako se smučemo in kličemo okoli babice, hoteč jo vzbuditi iz predolgega spanja. Režika prime posled babico za roko in jej pošči dobro, veselo jutro, potem pa vzklikne: "Babičina desnica je mrzla, o tako hladna!" Molčé se približajo oče. Na krožniku prinese smrekovo vejico in skudeličevode, oboje postavijo na stol poleg babičine postelje.

Potem pokropé babico, napravijo križ in velé:

"Otroci, molimo za našo dobro babico, ki je šla k vaši materi v nebesa!"

Molili smo potem klečé pri babičini postelji. In med molitvijo smo zapazili slebelo solzo na očetovem licu in tej solzi se je pridružil polagoma naš glasni jok.

Isto popoldne je bilo v babičini sobici tako lepo, a tudi tako žalostno, kakor še nikdar prej.

Cvetice smo trgali na travniku, pletli vence in je pokladali na našo mrtvo babico, da je ležala kakor nevesta na mrtvaškem odru.

In opoldne in zvečer so zvonili zvonovi v vašem zvoniku tako, milo in otožno, da smo zajokali in zopet jeli klicati svojo mrtvo babico.

Tako je bilo dva dni zaporedom. Tretje jutro pa so prišli možje in položili babico v belo krsto. In ko so zabijali pokrov, dozdevalo se nam je, da nam počí nekaj nepopisljivega v prsih.

Dolgo je vže, kar se je pribil pokrov na krsto naše rajne babice. Njen leseni križec na vašem pokopališču je vže davnaj podrl vihar in uničil črv.

Vendar eveto vsako pomlad evetice na njeni gomili in v minulem letu je postavil nekdo, kakor čez noč, kamenit spomenik na babičin grob.

Janezek, Jožek in Tonček so danes možje in Režika gospodinja na očetovem domu, babičin grob pa je isti sveti kraj, kjer se snidemo, da molimo in govorimo o naši rajni babici.

Čudne stave Amerikancev.

Amerikanci imajo že od nekdanj navado, da kaj radi stavijo pri vsakih predsedniških volitvah, bodisi že za denar, ali na kak drugi način.

Pri letošnjih glavnih volitvah se je tudi dosti stavilo, osobito vsled tega, ker sta si bila Wilson in Hughes huda tekmeča.

V Velpen, Ind., živeči 60 letni Hiram Vaughn je bil vnet pristaš Hughesa; vsled tega je tudi stavil, da bo njegov kandidat (Hughes) zmagal; končno se mu pa le ni želja izpolnila. Nekega dne po zadnjih volitvah je moral Hiram cele pol ure stati na glavi vrh

streha neke tamošnje departament trgovine.

Karol Laux, upravitelj nekega hotela v Decatur, Ill., je tudi zgrabil slieno stavo. V plačilo stave je dotičnik neko noč ob 12. uri stal na strehi glavne postaje mestne poulične železnice, kjer je moral celo uro lajati in oponašati krokarja. V okolici ravno gorioznačnega mesta je moral premožni farmer E. J. Jacobs vsled izgubljenega stave pri belem dnevu peljati v mesto svojo staro mulo, med tem ko je držal v eni roki neko zastavo, v drugi pa gorečo bakljo.

Izvoz blaga v New Yorku.

Glasom poročila carinskega urada se je iz newyorškega pristanišča in sosednih, bližnjih pristanišč izvozilo od 1. novembra do 30. nov. 1916 za \$232,285.857 vrednosti blaga. Pred letom dni nazaj je znašal v tem času izvoz samo za \$184,513.592, torej se je v tem času pomnožil izvoz za celih 25 odstotkov. Največ ameriškega blaga se je poslalo preko morja na Angléško in v različne nevtralne države.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovincem, da ulagajo denar pri nas bodisi na čekovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Združenih držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Posiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kurzu. Oddajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslopje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vladu Združenih držav.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača trgovina

F. Kerže Co.
2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Za glažok vinca rujnega, pošten kristjan življenje da.

Dasiravno je že 24 držav sunih v Ameriki, — v naši slavnostnani Chicagi pa še ne poznamo suše.

Jaz sem ga letos naprešal zopet par tisoč "galone", da nam ne bo treba trpeti žeje, najsi bo že v petek, ali "svetek".

Moje vino dela že samo ob sebi reklamo, ker je naravna in pristna domača kapljica. Letošnji pridelek se je posebno obnesel. Imam rudečega in belega. Pokusite samo eno "galonco", — pa se boste prepričali, kako kapljico imam v kleti. Dobro blago se samo hvali, tega gesla se držim jaz.

JOSIP PERKO,
Slovenski gostilničar, 2236 So. Wood Str. Chicago, Ill.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

Novoletne denarne pošiljatve v Avstrijo in Nemčijo po brezžičnem brzojavu.

Vsled udobnosti in koristi za naše avstrijske in nemške stranke, smo ukrenili potrebno, da se lahko z našim posredovanjem odpremlja noveletne denar. pošiljatve po radiogramu, ali po brezžičnem brzojavu preko bojne črte na "Zapadni fronti" na vse kraje Avstrije in Nemčije. Vsled tega se nadejamo, da nam boste dali kolikor mogoče prilike in časa še pred Božičem za odpremo denarnih pošiljatve.

Mi smo pošiljali naravnost denar tudi v druge evropske države; sedaj se nam je pa še posrečilo, da se lahko denar odpremlja tudi čez "strelske jarke in zakope" po brezžičnem brzojavu.

Obnrite se že sedaj na nas in boste postreženi točno, solidno in v popolno zadovoljnost. —

"Banka, katere je točna postrežba povzdignila." Skupno premoženje nad \$7,000,000.00

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

